

„Kultúrák közötti párbeszéd Európa Éve”

Az Európai Bizottság és az Európa Parlament közös döntése alapján, a 2008-as év hivatalosan is a kultúrák közötti párbeszéd témaköre köré szerveződik.

Sokszínű és bonyolult világunkban rendkívül fontos, hogy a párbeszéd és a megismerés eszközével élve megtanuljunk elfogadni a bennünket jellemző különbségeket. Az Európai Unió azért hirdette meg a kultúrák közötti párbeszéd európai évét, hogy közelebb hozza egymáshoz Európa népeit. A rendezvénysorozat népszerűsítő kampány, az „Együtt a sokféleségben” jelmondatot tűzte zászlajára.

Európa olyan jelentős kihívások előtt áll, amelyek a kultúrák közötti kapcsolatokban gyökereznek. A 2008-as európai év jó lehetőséget nyújt arra, hogy feltérképezzük, hogyan lehet javítani a kultúrák közötti párbeszédén és a kultúrák közötti kapcsolatokon. Az Európai Unió bővítése, a növekvő migráció és az új kereskedelmi kapcsolatok kialakítása a kultúrák közötti kölcsönhatásokat is növelte. Az egyes népek kultúrái ugyanis hatással vannak egymásra, épp ezért van szükség azok kölcsönös megismerésére.

Az utóbbi években Európa jelentős változásokon ment keresztül az Unió egymást követő bővítései, az egységes piac teremtette megnövekedett mobilitás, valamint az Európán kívüli világgal folytatott, a kereskedelem és a munkaerő területén lezajlott jelentős, felélénkült cserefolyamatok összedadódó hatása révén. Ez pedig a kontinensen és azon kívül egyaránt kölcsönhatásokat indított el az európaiak, valamint a különböző kultúrák, nyelvek, népcsoportok, és vallások között. A kultúrák közötti párbeszéd nemcsak az európai népek egymáshoz való közeledésének nélkülözhetetlen eszköze, hanem azok kultúráit is közelebb hozza egymáshoz.

Általános célok, üzenetek

A kezdeményezés négy általános cél köré szerveződik:

- az EU területén élők jobban be tudjanak illeszkedni az adott ország kulturális környezetébe;
- az egymás mellett párhuzamosan létező kultúrák identitásának erősítése;
- a kulturális sokszínűség mellett az EU területén élőknek figyelmet kell fordítaniuk az európai polgárság megteremtésére, a közös kulturális értékek felfedezésére, megerősítésére;
- a kultúrák közötti párbeszéd előmozdításával az európai polgárok és az Unió területén átmeneti jelleggel tartózkodó személyek olyan ismereteket és képességeket szerezzenek, amelyek segítségével meg tudnak birkózni a nyitottabb, és egyszersmind összetettebb környezet adta kihívásokkal.

A programsorozat célja a már említett kultúrák közötti párbeszéd elősegítésén túl megmutatni az Európában élőknek a közös értékeken alapuló, a sokszínűséget tiszteletben tartó tevékeny és nyitott európai polgárság megteremtésének fontosságát. Az EU fontosnak tartja ugyanakkor az egyes államok sajátos kultúráinak megőrzését az integráción belül, és ezek hozzájárulását az integráció sokszínűségéhez.

Üzenetek

A kultúrák közötti párbeszéd hozzájárul :

- a kölcsönös megértéshez és a jobb egymás mellett éléshez;
- a kulturális sokszínűség előnyeinek felismeréséhez, felfedezéséhez;
- az aktív Európa-állampolgárság és a közös értékeken alapuló Európához való tartozás erősítéséhez.

Az alábbi nyolc témakör várhatóan megvitatásra kerül az Év során:

Kultúra és média

A művészek és a kultúra egyéb területein tevékenykedők évek óta profitálnak a más kultúrákkal folytatott kreatív párbeszéből. A kulturális kifejezés a kölcsönös megértés kulcsa, a kulturális együttműködés nagyban hozzájárulhat az Európa-szintű kohézióhoz és identitáshoz.

A kulturális párbeszéd a művészetben nem csak a kulturális kifejezés szabadságát eredményezi; önkifejezésre buzdítja a társadalom összes rétegét.

A médiának is fontos szerepe van az európai polgárok világnézetének kiterjesztésében. Az egyéneket erőteljesen befolyásolja, hogyan mutatja be a média az egyes kultúrákat, ezáltal sztereotípiák alakulhatnak ki, vagy szűnhetnek meg. A média azoknak is esélyt adhat az önkifejezésre, akik a társadalom peremén élnek.

Oktatás/Tudomány

Az oktatási szektorban a kultúrák közötti párbeszéd célja nem más, minthogy felruhazza az egyéneket a szükséges tudással és képességekkel – úgynevezett interkulturális szakértelemmel -, hogy egy rendkívül sokszínű társadalomban is megállják a helyüket.

A demokratikus értékek, az állampolgárság és a polgárjogok ismerete elengedhetetlen tényezői a párbeszédnek ebben a szektorban. Más kultúrák és nyelvek ismerete is hozzájárulhatnak a kölcsönös megértés és tisztelet kialakulásához. Fontos kifejleszteni azt a képességet, hogy el tudjunk vonatkoztatni saját kulturális és szociális háttérünktől annak érdekében, hogy tanulhassunk más kulturális háttérrel rendelkezőktől.

A fent említett tényezők figyelembe vétele nélkülözhetetlen az élethosszig tartó tanuláshoz - legyen szó formális vagy informális oktatásról -, nem csak a személyes fejlődés és állampolgárság, de egyre inkább a foglalkoztathatóság szempontjából is.

Migráció

Az Európába érkező bevándorlók érezhetően gazdagították a kontinens kultúráját. A művészek, tudósok és értelmiségiek, valamint a különböző kultúrákból érkezők életmódja nagy hatással voltak az európai kultúrákra. Így látható az integrációs folyamat kettőssége: lehetőséget ad, hogy tanuljunk más kultúráktól, és közös jövőt építsünk.

A befogadó ország társadalma és a más EU-tagországból vagy az EU-n kívülről érkező bevándorlók közötti párbeszédnek kulcsszerepe van az állampolgári értékek megerősítésében és társadalmaink kohéziójának megteremtésében. A más kultúrákkal folytatott párbeszéd globalizálódó világunk jobb megértését is elősegíti

Kisebbségek

Európa kulturális, nyelvi, etnikai és vallási sokszínűsége egyike fő erőnyeinek. A kultúrák közötti párbeszéd a fő eszköze azon előnyök hasznosításának, melyeket a kisebbségek jelentenek Európának, s ez hozzájárul ahhoz, hogy a polgárok jobban megértsék és elfogadják ezeket a kisebbségeket.

Az Egyenlő Esélyek Mindenki Számára Európai Év felhívta a figyelmet az egyetemes jogokra, a kultúrák közötti párbeszéd pedig a többelvűség hirdetésén, a demokratikus folyamatokban való részvételen és a szociális csoportok elfogadtatásán keresztül az emberi jogokra és az alapvető szabadságjogokra világít rá.

Munkahelyek

A munkahelyeken a különböző kulturális háttérrel rendelkező alkalmazottak megtapasztalhatják, milyen a közös munka. Sőt, egyre több vezető ismeri fel, hogy a globalizálódó gazdaságban a cégek kulturális sokszínűsége nagyban hozzájárul a versenyképességhez.

Egy 2005-ös bizottsági felmérés kimutatta, hogy a sokszínűség elvét követő cégek 83%-a szerint hozzáállásuk valódi üzleti előnyt jelent, beleértve az alkalmazottak növekvő elkötelezettségét és a lehetőséget, hogy szélesebb körből toborozzák az új munkaerőt.

A munkahelyi sokszínűség jobb megítéléshez is vezet, jobb előmenetelt biztosít, és növeli a piaci lehetőségek számát.

Ifjúság

Egyik legfontosabb feladatunk, hogy a fiatalokat akkor ösztönözzük a kultúrák közötti párbeszédre, amikor világképük még fejlődik, és jövőjük szempontjából fontos képességeket sajátítanak el. A sajátjuktól eltérő kultúrával való kapcsolat növeli a fiatalok kíváncsiságát és a vágyat, hogy minél többet megismerjenek a világból. A kultúrák közötti párbeszéd új ötleteket szül és segíti a fiatalokat, hogy megértsék a társadalmak lényegét, és felfedezzék a kulturális sokszínűség előnyeit. Így nemcsak ők fejlődnek, hanem a társadalom is.

Az EU felismerte, milyen előnyökkel jár az ifjúság aktív társadalmi részvétele, ezért arra bátorítja őket, hogy utazzanak, és új kultúrákat ismerjenek meg.

Többnyelvűség

A bővülő Európai Unióban a nyelvi jártasságnak egyre nagyobb szerep jut, amely kulcsszerepet tölt be a kultúrák közötti párbeszédben is. Egy új nyelv elsajátítása egyben lehetőség is, hogy megértsük a hozzá tartozó kultúrát, és alapvető eszköze a kulturális sokszínűség iránti fogékonyság kialakulásának.

Felismerve a többnyelvűség fontosságát, az EU kinevezett egy főbiztost, akinek fő feladata, hogy a nyelvtanulást népszerűsítse a polgárok körében. A többnyelvű EU kialakításának fő eszköze az úgynevezett "anyanyelv+2" elv.

Vallás

A vallásosság, a hozzá tartozó filozófia és a meggyőződés a kulturális sokszínűség nélkülözhetetlen részei, melyek a párbeszéd segítségével gazdagítják társadalmainkat, és hozzájárulnak az egyén kiteljesedéséhez. Multikulturális társadalmainkban a hit és a meggyőződés sokszínűsége félreértéshez és félelemhez vezethet. A tiszteleten alapuló, emberek közötti párbeszéd segíthet legyőzni a félelmet, és elősegítheti a kölcsönös elismerést és nyitottságot.

A kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008 célja, hogy megkönnyítse a közösségeken belüli és a közösségek közötti párbeszédet hitről és meggyőződésről. A tudást, tiszteletet és nyitottságot hirdető oktatási tevékenységek fontossága vitathatatlan. Ezek a tevékenységek közösségeken belül és egyes közösségek között is fontosak.

Kapcsolódó linkek

A KKPÉ témakörök hazai vonatkozásairól tartott „Együtt sokfélen” konferenciáról http://www.euvonal.hu/index.php?op=egyutt-sokfelen_konferencia

A KKPÉ rendezvények az EU tagállamokban: <http://www.interculturaldialogue2008.eu/333.html?L=12>

KKPÉ hazai eseményei http://www.kulturpont.hu/content.php?hle_id=12970